HIIU KOGUJA 3 1990

ARENDUSKESKUSE «LEIGER» JA HIIU KOGUJATE SELTSI INFOLEHT

STAMP WORLD LONDON '90

Muljeid maailmanäituselt

Tänu sõsarlehe «Filatelisti» toimetajale oli autoril võimalus osaleda filateelia maailmanäitusel ja ühtlasi sobitada esmatutvus ka Inglismaa ja Londoniga. Lähem tutvus inglaste, nende kunsti, kirjanduse ja harrastustega jäi aja- ja peamiselt siiski keeleoskuse puudusel sedapuhku sõlmimata.

Näituse asupaigaks oli valitud pargirajoonis asuv Aleksandra palee, mis oli piisavalt esinduslik. Hästi oli korraldatud transport. Lähimast metroojaamast viidi külastajad tasuta näitusepaika ja tagasi eri-bussiliini abil.

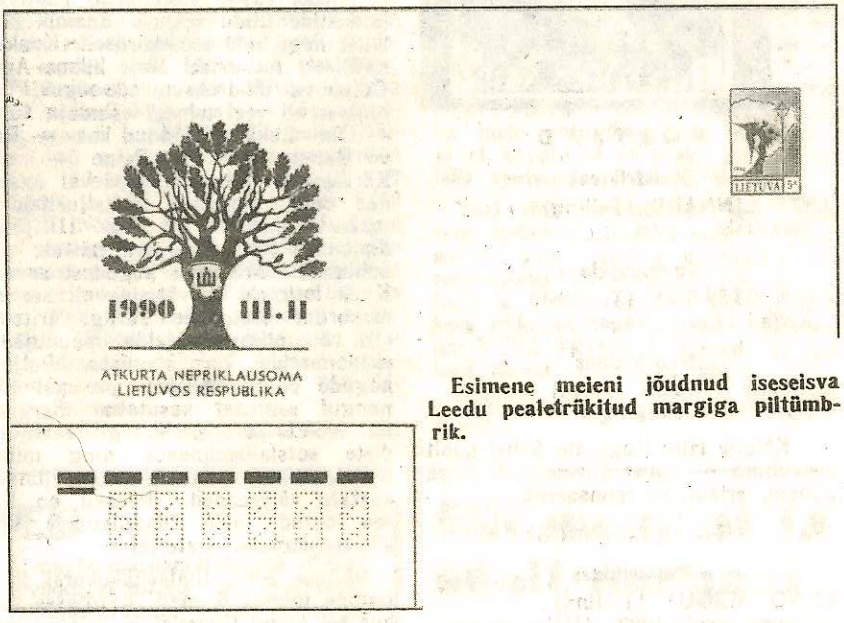
Nagu see Läänes tavaline, on taolistel üritustel asjahuvilistel võimalik täiendada ka oma kollektsioone — kohal oli 163 spetsiaaläri kogu maailmast ja 132 riigi postivalitsuste esindused-müügilauad (viimaste hulgas ka NSV Liit). Mitmesugused reklaamprospektid, kleebised, märgid, suveniirplokid ja eritemplid kuulusid asja juurde.

Mahukas ja esinduslik oli näituse-kataloog, mille sai iga külastaja tasuta. Sissepääs oli aga tasuline — esimesel ja viimasel päeval 5, vahepealseil päevadel 3 naela.

Peamine maailmanäitusel oli muidugi näitus ise. Millised olid siis tulemused? FIP-i meistrite klassis esines 31 kogu, nende hulgas ka üks hõimuveli — Christian Sundman, koguga «Finland 1638—1885». Väga meeldiva üllatusena oli just tema see, kes sai näituse Suure Auhinna — «Grand Prix d'Honneur». Veel üks Soome kogu oli seiles klassis: «Finland: Classics». Esilepanijaks jaapanlane Hiroyuki Kanai. Tuletame meelde, et FIP-i meistrite klassi pääsesid vaid need, kelle kogud on maailmanäitustelt toonud vähemalt kolm suurt kuldmedalit.

Võistlusklassis said üksteist kogu suure kuldmedali koos eriauhinnaga, üks suure kuldmedali koos žürii õnnitlusega ja 37 suure kuldmedali. Kahjuks ei mahtunud siia ühtegi meie meest. Küll aga põhjanaabrid. Jussi Tuori kogu: «Finland: 1637—1884», Arnold Nymani «Norway: 1855—1875» ja juba mainitud Christian Sundmani teine kogu «Finland: Postal stationery 1845—1871». Lisaks veel ilmselt soome päritolu Kaarlo E. Anttila USA-st oma Ecuadori koguga.

(Järg 3. lk.)

Esimene meieni jõudnud iseseisva Leedu pealetrükitud margiga piltümbrik.

3.—8. juulini
Kärdla Keskkooli saalis
kollektsioonide näitus
«MILLEST TUNNED HIIUMAAD».
(Vanad postkaardid, märgid, postisaadetised jne.)
Välja on pandud ka Eesti Vabariigi mündid ja suurepärane kogu Eestimaal käibel olnud paberrahadest.
Avatud kella 11—19.

Vaade näitusesaali.

FILATEELIAKONKURSS KÄRDLA 28. aprill – 6. mai

HIIU RUUT '90

VÕITJAD

Meistriklass

ANTS LINNARD (Tallinn)
Haapsalu post

Konkursiklass

JAAN OTSASON (Tallinn)
Kirjad Eesti Vabariiki

Noorteklass

MARTIN SIEBEN (Tartu)
Post Eesti Vabariigis

Kõigile Hiiu Kogujate Seltsi poolt peaauhind — puust õllekann; I järgu diplom, eriauhind sponsoreilt.

TEISI TULEMUSI

Meistriklass

ENNO MÄGGI (Tallinn)
Soome post 1989 (III)

ELMAR VALPI (Tallinn)
Ajaloo prügimägi (II, E)

Konkursiklass

ALEKSEI LOMOV (Tallinn)
Juubel (III, E)

JAAN OTSASON (Tallinn)
Olümpiamängud läbi ametikirjade (II)
Soome M 30 postitakse (II)

AADU PEKK (Voka)
40 aastat rahutuuri «Praha—Berliin—Varssavi» (II, E)

HEINO SIRKEL (Püssi)
Poola olümpiateemalised postkaardid (III)

MEELIS VAAGEN (Tartu)
Programm «Interkosmos» (III)

ELMO VIIGIPUU (Kärdla)
Meenutuspilte Vietnami-reisilt (III)
Valik uusi Estica eritempleid (II, E)

Noorteklass

ANNE AIDLA (Tartu)
Jaht koertega (II, E)

JAAK ALTEMENT (Kärdla)
Autod mitmest ajast, mitmelt maalt (III, E)

ÜLO MATJUS (Tartu)
Õhupallist «Concorde'ni» (I, E)

HEDDY REHELEM (Tartu)
Koer . . . (III)

ANDRES SOOME (Tartu)
Linnust lennukini (III)

VAINO VAAGEN (Tartu)
Auto ajalugu (III, E)

EGON VEEVO (Kärdla)
«MEXICO 86» (III)

TARMO ÕUEMAA (Tallinn)
Sõiduautod läbi aegade (III)

Filateeliakonkursile laekunud töid eksponeeriti alates 28. aprillist näitusel Kärdla Kultuurimajas. Võistlustöid täiendasid kolm eksponaati väljaspool konkurssi. Ants Linnardile kuuluv juubilar — maailma esimene postmark ümbrikul — neist kindlasti tähelepanuväärseim. Külastajate huvi oli ka selle vääriline. Piisavalt pakkus põnevust ka selle näituse ainus kahestendiline eksponaat: valik eesti filatelistlikke eksiil-väljaandeid Eesti Filatelistide Liidu kogust. Enamik publikust nägi neid esmakordselt. Konkursiväliselt tutvustati žürii liikme Anna Golubova tööd «Asumaade aegu». Tallinnast oli veel teinegi esindaja žüriis — Olav Lukk. Ülejäänud kaks — Raivo Rajang ja Mart Reino — olid Kärdlast. Näituse avapäeval andsid nad oma hinnangu võistlustöödele, määrates neile I, II või III järgu diplomid. Samuti jaotati näituse eriauhinnad. Mis siis kogudest arvati? Kuna mitmele osavõtjale oli see esmakordne osalemine žüriiga üritusel, siis võis piisavalt leida puudujääke eksponaatide vormistamises. Paljude kogude puhul takistas paremat hinnangut saamast kasutatud margivalik: NSVL ja teiste praeguste või endiste sotsialismimaade ning mitme NSVL-sõbraliku arengumaa viimaste aastate väljaanded. Paraku on just see olnud meie filatelistidele seni kättesaadavaim materjal.

Näituse ning filateeliakokursi lõpetamine toimus 6. mail. Kärdlasse saabus sel puhul filatelistide delegatsioon Tallinnast eesotsas Eesti Filatelistide Liidu juhatuse esimehe Uno Kuusikuga. Ühiselt peeti kogujate laata, kus hiidlasi veidi enam näha oleks tahtnud. Ilmselt oli ilusa ilma poolt võimaldatavate tegemiste valik meie üritusele jaoks ebasoodus. Rohkesti valmis päevakohaseid filateeliasuveniire, milleks Hiiu Kogujate Seltsi poolt välja antud postkaart ja ümbrik häid võimalusi pakkus.

Mida arvata kokkuvõtteks? Kõigepealt seda, et vaatamata oodatust tagasihoidlikumale osavõtule tuleb üritus kordaläinuks lugeda. Kasulikke kogemusi jagus nii osalejaile kui korraldajaile. Välja pakutud maht — üks ruutmeeter ehk 12 lehte — sobis nii noorele kui vanale ja nii algajale kui tipptasemel näitustel osalenule. Kui noortekogude miinimummaht suureneb vanusest olenevalt astmeliselt, siis täiskasvanule võib esimese täismõõdulise näituseeksponaadi koostamine hirmutavalt mahukana tunduda. Nüüd on sobiv proovimisvõimalus olemas. Harjutamine taolise pisikoguga tuleb kasuks igal juhul kõigile. Sellest tulenevalt tuleks seda liiki konkursse korraldada edaspidigi. Kuna Hiiumaal pole järgmisel aastal juba kavandatud näituse «DAGO '91» tõttu võimalust selle korraldamiseks, siis kutsun siinkohal üles sõsarorganisatsioone seda tegema. Muidugi on üheks võimaluseks ka ühe stendi kogude klassi lisamine tavaliste filateelianäituste programmile. Vaid väga soodsate tingimuste loomisega kõigile filatelistidele võime loota näitustel osalejate arvu kasvule.

Elmo VIIGIPUU

Haridusest ja õppimisest

Igasugune kogumine ja kollektsioneerimine eeldab kogutava tundmist ja huvi vastava ala ja materjali vastu. Huvi saab aga tekkida vaid teadmiste baasil.

Paljude huvialade esindajad meil ja mujal on oma ala arendamise peamise vahendina tunnustanud kursuste, seminaride, täiendusõppuste korraldamist. Kas seda ka meil vaja oleks, on vist mõttetu küsida. Küll aga võib öelda, et me siin väga maha jäänud oleme.

«Filatelistis» nr. 5 konstateerib G. Nykvist, et Soome Filatelistide Liidus on huvi koolituse vastu pidevalt üllatavalt suur. Käesoleva aasta esimese 3 kuu jooksul on toimunud üheksa seminari erinevates paikades.

Samas annab Juhani Olamo ülevaate Hollandi Filatelistide Liidu poolt korraldatud IV rahvusvahelisest žüriikohtunike kokkutulekust.

Filateeliakohtunike valiku alused olevat kõikjal samad. Kohtunikud tulevad näitustel esinejaist. Tähtsamad kriteeriumid on head **filateeliaalased teadmised,** mis põhinevad enda näitusekogude koostamisel, isiksus ja suhtlemisvõimekus, kirjanduslik tegevus, **õppimishimu** ja rahvusvaheline suundumus.

Viimase küsimusena arutati kohtunike vahetust eri maade rahvusliike näituste vahel. Selline kord toimib juba Põhjamaades regulaarselt ja ka Austria, Saksa ja Sveits on seda kasutanud paari aasta jooksul, Beneluksi maad ja Inglismaa alustasid vahetust möödunud aastal. Seni saadud kogemused on ainult positiivsed.

Järgmise taolise kokkutuleku korraldavad hollandlased 1991. a. märtsis. Kas siis juba ka eesti kohtunike osavõtul?

Väärhinnangud murenemas

Veel üsna hiljuti püüti N. Liidus häbelikult mööda vaadata tõsiasjast, et filateeliamaterjalide turul valitsesid kogu aeg kõige ehtsamad turumajandussuhted koos vastava hinnakujundusega. Niisuguse suhtumise kujukaks näiteks on Üleliidulise Filatelistide Ühingu Juhatuse presiidiumi juhendkiri nr. 1432 21. juulist 1986, kus kohustati kõiki algorganisatsioone leppimatult võitlema mittetöiste tuludega filatelistide vahetuskohtumistel. Eriti kiivalt jälgiti noorte tegevust. Nüüd on nendeski suhtumistes uued tuuled puhumas. Ajakirja «Filatelija SSSR» käesoleva aasta 4. numbris kirjutab selle peatoimetaja Ju. Beliterev, et tuleb suhtuda noorte tegevusse filateeliaturul igati soosivalt. Just see võimaldab noortel koguda edaspidiseks eluks vajalikke teadmisi ja oskusi ning moodustab olulise tähenduse ettevõtliku kodaniku kujundamise protsessis. Nii on järjekordne väärhinnang murenemas kaugel Moskvaski.

STAMP WORLD LONDON '90

(1. lk. järg)

Meie mehed esinesid kahes klassis: Euroopa traditsioonilises klassis Väino Karmi ja Euroopa postiajaloo klassis Shifara Hindrekson ja Nikolai Mandrovski. Ka ülejäänud Nõukogude Liidu täiskasvanud esindajad esinesid peamiselt nendes klassides. Euroopa traditsioonilise klassi 77 kogust said 10 suure kuldmedali, 16 kuldmedali. V. Karmi «Eesti margid 1918—1940» sai suure hõbemedali osaliseks. Teine eestiteemaline kogu — «Eesti 1940», soomlase Esa Mattila esitatud, pälvis kraadi kõrgema kullatud hõbemedali.

Euroopa postiajaloo klassis oli esinejaid 78. Parimana meie meestest sai Nikolai Mandrovski kuldmedali oma kogu — «Vene laevapost» eest. Shifara Hindrekson pidi sedapuhku leppima suure vermeiliga. Sellega kaasnes ka üks paljudest eriauhindadest. Teema: «Eesti ja Läti postiajaloo sünd ja areng kuni aastani 1800».

Liidu meestest sai Manfred Dobini Venemaa markide kogu kuldmedali, Veslav Savini «Punase Risti hoolduse all. Venemaa 1878—1917» kullatud hõbeda ja Viktor Sinegubovi «Laevapost 1792—1917» hõbemedali. Leedulane Vigintas Bubnis sai kogu «Leedu. Vilniuse postitemplid 1816—1939» eest kullatud hõbeda. Karmiga samas klassis võistelnud Marat Kabanov sai Vene ja Nõukogude Liidu standardmarkide eest samuti kullatud hõbeda. Veel üks Liidu mees Semjon Tšernobulski esines maksimumfilateelia klassis, saades sealt hõbetatud pronksi.

Mida õpetlikku võis näituselt kõrva taha panna? Kõigepealt — väga jõudsalt areneb temaatiline filateelia. Näitusel oli esile pandud 64 temaatilist kogu. 13 neist said kuldmedalid (2 suurt) ja 33 kullatud hõbeda (12 suurt). Nõukogude Liidust ei olnud aga ühtegi osalejat. Eero Hellsten Soomest pälvis suure kullatud hõbeda koos eriauhinnaga (Fotograafia) ja Tom Peltonen samuti kullatud hõbemedali (Mootorrataste maailm). Suure kuldmedali väärisid teemad «Elevandid» ja «Rahvusvaheline Töö Organisatsioon».

Temaatilise kogu koostamisel on kõige olulisemaks esitatu «jutustamisoskus», pideva «punase lõnga» olemasolu, millest lähtuvalt on valitud esemed ja kujundatud üksikud lehed ja tekst. Kasutatud materjal on edukates kogudes äärmiselt mitmekesine nii ainekäsitluse, kui geograafia osas. Kõik see kehtib ka postiajalooliste kogude kohta.

«Oma silm on kuningas» — mida enam me pääseme vaatama maailmatasemega näitusi, seda kiiremini jõuavad meid esindavad kogud maailma paremate hulka. Materjali tundub selleks olevat. On vaja vaid oskusi ja kogemusi.

Tahaks ühtlasi loota, et juba järgmisele kodusele suurnäitusele jõuavad ka meie antiigikaupluste müügiletid, ja et kauplused ei peaks paljuks selleks spetsiaalselt kaupa varuda.

Veel võib mainida, et teabelembesele kollektsionäärile on Inglismaa soodus paik erialase kirjanduse muretsemiseks. Kirjanduse valik on rikkalik ja hinnad odavad. Üks võimalikest rikkaliku valikuga ostukohtadest on: VERA TRINDER Strand, 38 Bedford Street, LONDON WC 2.

Kohtumiseni järgmisel maailmanäitusel!

NÄITUSED

4. juunist kuni kuu lõpuni oli Viru-Jaagupi maakonnaraamatukogus üleval J. Otsasoni kollektsioonide näitus «Kes minevikku ei mäleta, see elab tulevikuta». Esindatud olid järgmised teemad: «Postkaardipilte Eesti Vabariigi ajaloost», «Eestimaa linnad», «Fidus» (Hugo Hoeppeneri kunstipostkaardid), «Vabakujulised postkaardid», «Vana Viiburi», «Eesti loteriipileteid» ja «Eesti Vabariigi paberrahad».

— * —

Sedapuhku ei ole Eesti veel ametlik Põhjamaade filateelianäitusest osavõtja. Külalistena osaletakse aga küll. Näitus toimub Rootsis, Lundis 8.—12. augustini. Osalejaid on 250, kokku 1100 stendil. I päev, 8. august, on Posti päev, II — Põhja päev, III — Algajate päev, IV — Postiajaloo päev, V päev, 12. august, on kodukandi päev.

Igal päeval on oma teemakohane tempel ja lisaks on veel üks üldine näituse eritempel.

Sissepääs maksab 25 Kr., näituse kataloog 30 Kr. Kohal on ka rikkalikult müügilaudu; osaleb 28 rootsi, 6 taani, 2 soome ja 2 saksa margifirmat.

Oleme optimistid, vaatame tulevikku ja jätame meelde Põhjamaade näituste ajad:

Nordia '90 — Lund, 8.—12. 08. 1990.
Nordjunex '90 — Oslo. 11.—14. 10. 1990.
Nordia '91 — Reykjavik. 25.—30. 06. 1991.
Nordjunex '91 — Lahti. 8.—10. 11. 1991.
Nordia '92 — Kristansand. Oktoober 1992.
Nordjunex '92 — Malmö. 14.—16. 08. 1992.

Meenutades möödunut

1967. a. (vaid 23 aastat tagasi) välja antud Üleliidulise Filateelia Ühingu Moskva Osakonna Numismaatikute Sektsiooni hinnakiri kollektsioonimaterjalidele. (Juhendmaterjal numismaatikute sektsiooni ekspert-vastuvõtu komisjonile). Väljavõte:

	Mündi nimetus ja aasta Mälestusrublad	Mündi hind rbl. väga hea	hea	rahuldav
1834	Aleksandri sammas	10.—	6.—	2.—
1839	Borodino	20.—	10.—	3.—
1841	Pulmade	35.—	20.—	5.—
1859	Nikolai I mälestussammas	8.—	5.—	2.—
1883	Kroonimise	2.—	1.—	0.60
1896	Kroonimise	3.—	2.—	0.60
1898	Aleksander II mälestussammas	20.—	10.—	3.—
1912	Võit Napoleoni üle	10.—	6.—	2.—
1912	Aleksander III mälestussammas	50.—	30.—	15.—
1913	300 a. Romanovite dünastiat	1.—	0.60	—
1914	Gangut	60.—	40.—	15.—

Siit nurgast ja sealt nurgast

Estica templiuudis Rootsi Postivalitsuselt. Joonise tegi Raivo Hansen. Juubeli puhul ilmus ka neli erinevat vaatekaarti (25. mai Eesti Päevaleht).

*

Soome filateeliaelu sügisese suursündmusena nimetatakse Soome—NSVL ühisnäitust. Organiseerimistoimkonda kinnitati esialgselt Hirvikoski, Mattila, Leppä ja Laaksonen.

*

USA-s on üks töögrupp, kes koondab filateeliasündmuste materjali kogujaid, moodustanud tähtpäeva-filatelistide klubi. Kes soovib «festfilateelia» klubiga ühendust võtta, võib kirjutada aadressil: Charles Iser, 95 th an Viewcrest, N. W., Kansas City, Mo 64155 USA.

*

Rootsi, Boras'e Filateeliaülikool laskis välja oma esimese lennu.

*

Hollandis on 167 iseseisvat filateeliaorganisatsiooni. Ühel neist «de Globe'l» on aga 31 osakonda erinevates linnades, ja näiteks «Hollandia'l» tervelt 83 linnas.

«Nõukogude juubeli- ja mälestusmündid»

on brošüüri pealkiri, mille autoriks I. V. Jakovlev, hinnaks 1.50 ja tiraaž 150 000. Moskva. 1989.

Õige pealkiri oleks «Makseõiguslikud Nõukogude juubeli- ja mälestusrublad», kuna tekstis ei leia kajastust kuldtservonetsid, mida on lõõdud ja suures tiraažis müügile lastud (valuuta eest) mitmel erineval aastal.

Olulisim lisainfo tavateabele on iga mündi väljalaske täpne kuupäev ja informatsioon peale 1980. a. olümpiamänge väljalastud väärismetallist müntide kohta. Ka see, et «seoses kasvava huviga juubeli- ja mälestusmüntide vastu» on 1989. a. aprillis alustatud 19 1965.—1986. a. mündituid mündi kordusväljaande lõõmist. Uue tiraaži mündid on tähistatud tähega «H» (sõnast novodel) raha serval oleva teksti ja aastaarvu «1988» järel.

Kõik täiendava tiraaži mündid on valmistatud kõrgema kvaliteediga (poleeritud? toim.) tiraažiga 55 000 tk. igaüht ja müüdi elanikkonnale kollektsioneerimiseks kehtestatud jaehindade järgi.

On ära toodud ka 1990.—2005. aastani planeeritud tavametallist juubeli- ja mälestusmüntide väljalaskeprogramm.

Uustrükk on tehtud järgmistest ühe-rublalistest müntidest:

1965 — 20 aastat võidust
1967 — 50 aastat Nõukogude võimu
1975 — 30 aastat võidust
1977 — 60 aastat revolutsioonist
1981 — Gagarin
1981 — NSVL—Bulgaaria RV
1982 — 60 aastat Nõukogude Liitu
1983 — Karl Marx
1983 — Tereškova
1983 — Ivan Fjodorov
1984 — D. I. Mendelejev
1984 — A. S. Popov
1984 — A. S. Puškin
1985 — V. I. Lenin
1985 — 40 aastat võidust
1985 — Noorsoofestival
1985 — Friedrich Engels
1986 — Rahu aasta
1987 — M. V. Lomonossov

Soome uus kuldraha

Soome iseseisvumise 75 a. juubeliks 1992. aastal on otsustatud lüüa Soome enda kullast kuldraha. 1000 margast kuldraha lüüakse 20 000 tk. Raha kaal on kavandatud 11 grammi, millest kuld moodustab 10 grammi. Viimane kuldraha löödi Soomes aastal 1926.

Iseseisvumispidustuste auks lüüakse ka 300 000 100-margast hõberaha.

OKSJONIHAAMRI ALT

«Keräily-harvinaisuus» lehe kirjateelsel oksjonil 2. 03. 90 olid eraldi alajaotused ka eesti-ainelisele materjalile. Eesti templiasju 14 numbrit alghinnaga 25—90 SMK ja Eesti postkaarte 36 numbrit alghinnaga a' 20—30 SMK.

Samasugusel oksjonil 27. 04 oli Eesti postilähetusi 33 numbrit — alghinnaks enamusel 20 SMK ja Eesti postkaarte 16 numbrit alghinnaga 20—30 SMK.

— * —

Hamburgis 31. 03. 90 toimunud **«Baltikum-Auktionen»** sisaldas kokku 810 numbrit, millest üle poole jäi müümata.

Haruldasematest võiks esile tuua kahte Petrogradi Saksa—Balti komitee Privaatposti kirja (500/520 ja 600/620 DM) (alghind/müügihind).

Eesti markidest viie jalaga 5 S Mi 77 puhtalt tembeldatuna maksis 23/35 ja viie jalaga 15 S kollane Mi 81 puhtalt tembeldatuna 20/32 DM.

Tervikasjade hulgas oli ka 3 Paro-kirja: 10 S Paro nr. 7 «Maret» kasutamata — 100/140, 10 S Paro nr. 11 «Tango» 17. 06. 39 — 200/295, 10 S Paro nr. 13 A/S Brandmann 2. 08. 39 — 200/295.

Läti alalt võiks märkida margivihikut MH-1 2. 02. margid tembeldatud 170/215.

Kirjadest oli haruldasemaks Eleja-provisoorium 4. 11. 19. 15 kop. 4 tk. tagaküljel. 750/750.

Ainukese Soome numbrina oli oksjonil tervikümbrik 10 kop. Porto-Stempel Mi 1 vesimärgiga. Lähetatud Porist 23. mail 1847 Helsingisse. Koopiapildi järgi otsustades ilus eksemplar läks minema võileivahinna eest 1000/1110 DM. Samalaadse eksemplari alghind Soome oksjonil on olnud 4000 SMK ülespoole.

— * —

Raamatuäri ARP lehekuu oksjonilt:
— Benito Mussolini. Minu elulugu. 1939. 40/140.
— K. Parts -Kas võit või surm. Mälestusi võitluspäevilt isamaa eest. I—III. 1931—32. 100/160.—
— Eesti 1918—1935. Album. 15/60.—
— J. Fabricius. Kippar Bontekoe laevapoisid. 1939. 10/70.—
Sama firma jürikuu oksjonilt:
— Eesti. 20 aastat iseseisvust sõnas ja pildis. 60/250.—
— Eensti Entsüklopeedia I—VIII + täiendusk. poolnahk. 1200/2750.—
— Eesti rahva kannatuste aasta I—II. 100/800.—
— Eesti Vabadussõda I—II. 1000/1700.—

— * —

Soome FINEST-oksjoni alaks on Soome, Vene ja Balti maade filateelia.

Viimasel, 4. juunil toimunud oksjonil oli Eesti teemat 298. numbrist kuni 417 numbrini. Alapealkirjad: Eesti postmargid, Eesti skaudiposti Rootsis, Eesti tervikasjad, Eesti postilähetused, Eesti ametpost, Vene tervikasjad

Eesti postmargid — 37 numbrit
Eesti skaudiposti Rootsis — 10 numbrit
Eesti tervikasjad — 8 numbrit
Eesti postisaadetised — 33 numbrit
Eesti ametposti — 7 numbrit
Vene tervikasjad (Eesti templitega) — 11 numbrit
Vene postisaadetised (Eesti templitega) — 14 numbrit

Millised olid oksjoni tulemused saame aga teada ehk alles järgnevas HK numbris.

Kalleim alghind oli 300 SMK Michel nr. 10 ristsidemel Tallinnast Soome.

— * —

Mõned väljavõtted Holmasto oksjonilt 3. III 1990.
1 rbl. 1883 Aleksander III kroonimine — 1+ 200/200 SMK
1 rbl. 1896 Nikolai II kroonimine — 1+ — 01/01 320/— (jäi müümata)
1 rbl. 1898 Aleksander II mälestussammas — 1+ 1100/1100
1 rbl. 1914 Gangut — 1+ — 01 3000/3100

*

Lenini orden, tüüp 2 (1930—1934) — 01 3900/3900
Lenini orden, tüüp 3 — 01 1800/1900

*

Medal S. Peterburg 1703—1903, pronks — 01 200/320
Medal Pärisorjuse kaotamine, pronks — 01 200/440

— * —

Soome numismaatikute ühingu oksjonil 24.—25. III 1990 olid väljas ka mõned NSVL mündid:
15 kop. 1922 — 5—6 30/35
1 rbl. 1965, 1966, 1979 — 9—10 45/—
5 rbl. 1988, 3 erinevat — 9—10 80/100

EESTI OMA RAHA

(VANA AJALEHE JÄRGI)

Kõrged ideed ja nooruslik vaimustus — see oli õieti ainus vara, millega kümme aastat tagasi hakati ehitama iseseisvat Eestit. Puudus see «kõlisev ja krabisev», mis võõra kuurialuse alt suure pingutusega välja veeretatud riigivankri rattad oleks «käima pannud». Vast sündinud uus kodanik rahvaste peres nõudis aga ahnelt raha. Esimeseks avitajaks sai selles raskes olukorras trükipress. Missugustes harukordsetes tingimustes tehti Eesti esimesi rahasid, selle kohta kuuleme allpool huvitavaid lugusid, mis paberile pandud meie tolleaegsete juhtivate rahandustegelaste mälestuste järele.

Kuid seda huvitavam on nende tagasihoidlikkude rahade sünd, milles võib veel leida raasuke seda kahetsusega järelleinatavat romantikat, mida luulelised hinged võivad asjata otsida praeguste rahade proosalisel reeglipärasel ilmaletulekul.

Vähestel on meeles Eesti Vabariigi esimesed rahad — võlakohustused. Need muuseumi varaks saanud rahamärgid lasti välja mäletavasti mitmes väärtuses, mis kõik olid üksteisele sarnased kui kaks tilka vett, ja erinesid ainult värvi ja väärtusenumbri poolest.

Alguses olid need rahad ühe poolega, teine külg jäeti neitsilikult puhtaks ja valgeks. Hiljem, kui aega üle jäi, lasti ka pöördekülg trükipressi alt läbi.

Ei korraldatud nende rahade kavandite võistlusi, ei aetud uhkust taga paberiga ega trükkimisega. Kellel oli aega jännata niisuguste asjadega 1918. aasta ärevail päevil.

Ajutise valitsuse esindajana andis Mihkel Pung

Helsingis nende rahade tellimise ära, ja varsti tulid rahapakid lahe tagant Eestisse.

Imelikud rahad kandsid peaminister K. Pätsi ja hilisema krediitpanga direktori Artur Uibopuu allkirju.

Viimane kirjutas alla Riigikassa juhatajana, kuigi võlakohustuste väljalaskmise ajal niisugust asutust polnudki veel olemas. Vastavat allkirja oli aga vaja; lasti siis A. Uibopuul, kui suurema Eesti rahaasutuse — Wastast. Krediidiühisuse — tegelasel oma nimi raha alla panna.

Võlakohustused trükiti Helsingis Lilius-Herzbergi trükikojas, mille kaasomanik hr. Lilius end avaldas Eesti vabadusvõitluse sooja pooldajana. Kui energiliselt see sümpaatlik intelligentne perekond osa võttis Eesti asjadest, näitab asjaolu, et

Liliuse kaks poega võtsid vabatahtlikkudena osa vabadussõjast, kusjuures üks neist Narva all langes.

On tähelepanuväärt, et see mees, kes poja verega tõendas oma tõsist sõprust hõimurahva vastu, ühtlasi trükkis ka iseseisva Eesti esimesi rahad.

Kõik rahatrükkimisse puutuvad asjad kuulusid muidugi rahaministeeriumi tööalasse. Riigikassa loomisega jäid need ülesanded tema kätte. Uue ametkonna asutamisel määrati tema juhatajaks õigusteadlane Kadak, kes aga tegelikult pole päevagi olnud selles ametis. Hiljem suri ta ohvitserina vabadussõjas. Edaspidist rahamärkide väljaandmist korraldas juba

Ühepoolega wõlakohustused. — Öised „rahategijad". — Tellimised Soomest. Riigikassas — 36.000 marka.

Riigikassa juhataja J. Kivisild — hilisem Eesti Panga direktor, kes õieti on meie esimeste rahade vaderiks.

Esimeste võlakohustuste väljaandmine pehmendas veidi rahanälga, kuid uue nuhtlusena hakkas end tunda aidma peenraha puudus. Rahvas korjas sakslastest liikvele jäänud metallraha, pidades seda kindlamaks «valuutaks». Riigikassa seisukorda tol ajal iseloomustab kujukalt tema aruanne 1918./19. aastate vahetusel. Selle järele oli

1. jaanuaril 1919. a. riigikassas raha 36 000 marka.

Et niisuguse «varanduse» omanikul sõrmed põhja ulatasid, on selge.

Peenraha kriisi lahendamiseks otsustati trükkida margalisi ja 50-sendilisi rahamärke. Osteti vagun harilikku kirjutuspaberit, Th. Ussisoo tegi margaliste kavandi, ja rahapada löödi lahti seekord juba Eestis —

Paalmani trükikojas Tallinnas.

Töökotta seati vali valve, uksel seisis püssimees, masinad aga pildusidi välja rahapoognaid, igaühes kümme tuliuut värske värvi järele lõhnavat margalist.

Ümbrike ametlik hinnakiri ilmunud

Asja jõudis Eestisse NSVL Sideministeeriumi poolt välja antud markeeritud ümbrike ametliku hinnakirja I osa. Seal on lühidalt kirjeldatud enam kui 9000 ümbrikku aastaist 1953—1973 ja esitatud puhaste ümbrike hinnad. Hindu on mitmesuguseid alates kümnest kopikast kuni paarisaja rublani. Põhjalikku analüüsi tegemata võib öelda, et suhteliselt odavamad on enamik kalendritähtpäevadele pühendatud ning anonüümsete looduspiltidega ümbrikud. On ju nende tiraažid enamasti suuremad. Kõige kallimate ümbrikute tavapäraseks eripäraks on ühe osa ümbriku tiraaži erinemine mingi tunnuse poolest ülejäänust. Näiteks erinev paber, aadressjoonte puudumine või mõni muu tunnus. Silma hakkab ka ümbriku teema populaarsuse mõju hinnale. Nii on kallimad kosmoseteemalised ümbrikud, võrreldes mõne sama vana ja sama tiraažiga mitte nii populaarse teema esindajaga. Mis puutub Eesti-teemaliste ümbrike hindadesse, siis need on madalamad kui siin pruugitud on. See on ka igati seaduspärane, kuna nõudluse osa hinna kujunemisel küllaltki oluline. Saab näha, kuivõrd selle hinnakirja ilmumine neid muutma hakkab.

Igatahes on tegemist kasuliku trükisega ning loodetavasti ei lase II osa (aastani 1984) end kaua oodata.

EESTI LAULUPIDUDE PABERMÄRKIDEST

Ei tekita kahtlust, et laulupeod on meie kultuuri ja rahvustunde arenemisel tähtsamateks üritusteks olnud. Suuremad neist — üldlaulupeod on suhteliselt hästi uuritud ja ka kirjasõnas kajastamist leidnud. Hoopis vähe on aga teavet ja faktilist materjali kihelkondlike ning teiste väiksemate, kohalike laulupäevade kohta. Nii on tihti mõne kohaliku ajalehenupu ja juhusliku foto kõrval laulupeo (-päeva) tegelasmärk ainukeseks konkreetseks tunnistajaks toimunud sündmusest. Suurem osa märkidest on valmistatud metallist. Nende kohta on mõningaid ülevaateid ilmunud ja neid ka süstematiseerida püütud. Palju vähem on aga andmeid paberile ja riidele trükitud märkidest. Laulupeo (-päeva) kui kultuurisündmuse jäädvustuse seisukohalt ei oma mingit tähtsust, millisest materjalist on valmistatud teda fikseeriv faleristlik atribuut. Kui riidest märgid on oma kunstilise kujundusega tihti primitiivsed, siis pabermärgid võib paigutada pisigraafika valdkonda. Nad kajastavad oma ajastu kunstilisi suundi ning materiaalseid võimalusi.

Pabermärke ja teavet nende kohta on säilinud suhteliselt vähe. Käesolev artikkel ei pretendeeri täielikule ülevaatele sellel alal. Küll aga loodab autor, et see aitab huvilisi, kel vastavat materjali, n.-ö. «konsolideeruda» ja koos seda lünka meie faleristikas täita. Üllatusi ja leidmisrõõmu peaks see töö igatahes küll pakkuma.

Üheks vanemaks teadaolevaks pabermärgiks ja ka ainulaadsemaks üldlaulupidudel (kui mitte arvestada 1965. a. üldlaulupeo riidele trükitud osavõtjamärki) on 1910. a. VII üldlaulupeo tegelasmärk. See kujutab endast valgest õhemast papist ümmargust märki, mille külgedel on 12 sisselõiget, nii et ta meenutab suurt õit. Keskel, sinisel südamikul on valge lüüra, mille kohal kuusnurkne täht. Lüüra raamil sinine tekst: «TALLINNA III LAULUPIDU» ja jalal aastaarv: «1910». Ümber lüüra, vasakul loorberilehtedest ja paremal tammelehtedest pärg. Südamikust väljuvad kuldsed kiired valgel põhjal. Teadet, et see märk just tegelasmärk oli, võib leida 1930. a. Tartu II laulupeo teatmikust. Hilisemad väljaanded on pakkunud VII laulupeo tegelasmärgiks väikest vapikujulist lüüra ja aastaarvuga märki, mida on teada neli varianti (hõbedast, kullatud, messingist ja hõbetatud punasest vasest). 1910. a. ajalehtedes («Virulane», «Tallinna Teataja») on aga selgelt öeldud, et metallmärgid olid juba enne pidu mitmel pool müügil.

1923. a. Rapla kihelkonna laulupeost on säilinud lihtne kolmnurkne valge pabermärk, mille keskel mustaga trükitud aastaarv «1923» ja ümber selle raamis tekst: «RAPLA KIHELKONNA LAULUPIDU».

1924. aastast on artikli autoril teada kaks pabermärki. Tallinnas toimus koolinoorte laulupäev, kus oli kasutusel neljakandiline tegelasmärk (33x 45 mm). Märgi keskel on sinine lüüra ja ümber selle tekst: «TALLINNA KOOLIDE LAULUPÄEV», alaosas kuupäev: «1. VI 1924».

Järvamaa VIII laulupeolt on pärit paksemast paberist tegelasmärk, mis kujutab endast mustal põhjal olevat kuldset lüürat. Lüüra ümber valge lint tekstiga: «JÄRVAMAA VIII LAULUPIDU». Külgedel ulatuvad lindist välja stiliseeritud rohelised lehed.

Järgmisel aastal toimus Järvamaal teinegi pidu — Ambla laulupäev. Ka seal oli kasutusel kandlekujuline pabermärk. Kandle raam on roheline, keskel stiliseeritud valge «A» täht, millel tekst: «AMBLA LAULUPÄEV» ja täht. Kandle jalal kuupäev «24. VI 1925». Algselt oli pidu planeeritud sellel kuupäeval, kuid vihmase ilma tõttu lükati laulupäev edasi 28. kuupäevale.

1926. a. oli Paides nn. muusikapäev. Siin olid kasutusel kaks õhemast kartongist märki. Esimene (ilmselt juhtidele) kujutab endast 70 mm kõrgust ovaali, mille keskel teine 45 mm ovaal. Sinisel põhjal kuldne lüüra ja ääristus, lüüra all must lint, millel valgega tekst: «MUUSIKAPÄEV». Lüüra keeltel valgega «PAIDE», külgedel kuupäev «27. VI 1926». Südamiku kohal valgel põhjal kuldne päike kiirtega. All rohelistest loorberiokstest vanik.

Teine märk kujutab endast eelmise märgi südamikku ja oli ilmselt mõeldud lihttegelastele.

Lihtne märk oli kasutusel 1927. a. TAPA I LAULUPÄEVAL. Nelinurkse märgi rohekal taustal mustaga trükitud raam 26x26 mm, mille keskel tekst: «TAPA I laulupäeva tegelane 10. VII 27».

1929. a. toimunud PÄRNUMAA V LAULUPEOST on teada kaks märki. Publikumärk oli metallist, tegelasmärk aga paksemast paberist. Kujult oli see kaheksanurkne. Märgi keskel kollasel-valgel taustal mustaga kanneit mängiv Vanemuine, päikese kiired ja all kaks ülestõstetud kätt. Pildi ümber tekst: «PÄRNUMAA LAULUPIDU 1929» ja kuupäev «23.—24. juuni». Kirjalikes allikates on peo toimumise kuupäevaks antud 24.—25. juuni.

Teada on ka pabermärk NÕMME II LAULUPÄEVAST 1930. a., mis kujutab endast noolekujulist kolmhürka, keskel stiliseeritud lüüra, mille ümber rohekas-hallil põhjal valgega tekst: «NÕMME II LAULUPÄEV 22. VI 30».

Autoril on andmeid, et 1931. a. VÕRU LAULUPÄEVAL oli samuti kasutusel pabermärk, kahjuks aga ei ole selle kohta täpsemat kirjeldust.

1932. a. RAKVERE LAULUPÄEVAST on säilinud ümmargune 40 mm läbimõõduga õhukesest kartongist sakiliste servadega märk, mille roosakale põhjale on mustaga trükitud lüüra kujutis. Lüürat kaunistavad ülevalt ja alt lindikesed, külgedel loorberioksad. Embleemi kohal tekst: «RAKVERE LAULUPÄEV» ja all servas kuupäev «26. VI 1932». Järgmisel aastal toimunud KADRINA I LAULUPÄEVA meenutab ümmargune ääres ümarate sakkidega märk, mille keskel rohelisel põhjal Kadrina kiriku kujutis ja stiliseeritud õis. Ümber tekst «I KADRINA LAULUPÄEV 11. VI 33».

1934. a. VÕRU-VALGA-PETSERIMAA laulupeost on teada lihtne rombikujuline märk, mille keskel mustaga trükitud tekst: «VÕRU-VALGA-PETSERIMAA LAULUPIDU 1934».

Petserimaalt on teada ka teine märk — ristküliku kujuline, mille keskel valgel põhjal must rist. Ümber risti tekst: «I PETSERIMAA VAIMULIK LAULUPÄEV 26. VII 36». Teksti osa ümbritseb kaarakent meenutav raamistik.

Võnnu laulupäeval oli kasutusel lainelise äärega ümmargune pabermärk, mille keskel lüüra ümbritsetuna

loorberiokstest vanikuga. Lüüra kohal tekst «VONNU», allosas kuupäev «25. VII 37».

Kui VÄIKE-MAARJA varasematel laulupidudel olid kasutusel mitmed metallmärgid, siis 1939. a. on ka siin olemas pabermärk. See on rombikujuline, keskel valgel põhjal mustaga trükitud lüüra kujutis ja ümber tekst: «VÄIKE-MAARJA LAULUPÄEV 1939».

Veel on teada pabermärke Märjamaa ja Hageri laulupidudest. Artikli autori poolt kogutud andmetel oli kuni 1940. a. Eestis toimunud rohkem kui 300 laulupidu (-päeva ja -püha). Märke on teada umbes 1/3 kohta. On põhjust arvata, et just pabermärkide leidmine aitab tõhusalt kaasa eesti laulupidude märkide kataloogi kiiremale koostamisele.

Pärast 1945. a. on toimunud pea igal aastal 10—20 suuremat või väiksemat laulupidu (-päeva), kus metallmärkide kõrval on tarvitusel olnud väga palju paber- ja ka riidemärke. Nendest aga juba mõni teine kord.

Mart PUUST

Sõsarlehtede lehekülgedelt

«Apollo» nr. 2 esileheküljel on pilt fotopostkaardist eestlaste demonstratsioonist 26. märtsil 1917. a. Petrogradis.

Paar lehekülge tummfilmitähest Rudolph Valentinost pakub huvi ka meie vastavale teemahuvilisele.

Esko O. Haapaniemi teatab Soome Maksimumfilateelia ühingu loomisest 31. 03. 1990.

Timo Malin on kirjutanud 1940. a. olematute olümpiamängude postkaartidest ja Erik Johanson Napoleoni-teemast postkaartidel.

«Filatelisti» nr. 5.

Soome üks tuntumaid postiajaloo asjatundjaid Kaarla Hirvikoski on kahel lehekülgel kirjutanud postiajaloo kogumisest.

Heikki Heino on avaldanud kahel lehekülgel Soome väliposti masintemplite kasutusajad väliposti kontorite kaupa.

Ainult natukene vähemale pinnale on mahtunud kirjutis «Eraviisiliselt kustutatud tervikasjad» B. E. Saarineni sulest.

Järgneb neli lehekülge tarkvara «Vana Albaania. Kirev ja kaasahaarav kogumisala», neli lehekülge kirjeldusi näituselt «Leniniana 90» Moskvast ja kuus lehekülge tänavuse aasta filateelia tippürituselt «Stamp World London 90».

Lõpueelseile lehekülgedele on veel ära mahtunud August Leppä «Vene sõjatsensuuri I maailmasõjas ja vähe ennegi».

Sedakorda siis eriti sisukas ja teaberikas number.

VII üldlaulupeo e. Tallinna III Eesti Laulupeo nummerdatud kaartide loetelu

Nr.	Tekst kaardi pildi poolel				Märkusi
1.	Tallinna	Laulupidu	12. VI	1910	Mere rannal	Kadrioru rand
2.	—„—	—„—	—„—		Rongikäik Kadriorust Narvamaanteele	Weizenbergi ja Narva mnt. nurk
3.	—„—	—„—	—„—		Narvamaanteel	—„—
4.	—„—	—„—	—„—			Narvamaanteel
5.						
6.	—„—	—„—	—„—		Narva uulitsa algul	
7.	—„—	—„—	—„—		Vene turul	
8.	—„—	—„—	—„—		—„—	
9.	—„—	—„—	—„—		Mere rannal	Kadrioru rand
10.	—„—	—„—	—„—		Tartu maanteel (s. o. ekslik)	Weizenbergi ja Narva mnt. nurk
11.	—„—	—„—	—„—			—„—
12.						Narva mnt. algul
13.						
14.	—„—	—„—	—„—			Narva maanteel
15.	1) Tallinna laulupidulised teatri platsil 13. VI 1910 2) Tallinna laulupidulised Eesti-Teatri ja Rahvamaja õnnistamisel 13. VI 1910					Pilt on sama, kuid kaks erinevat teksti
16.	Tallinna	Laulupidu	12. VI	1910	Kadriorus	Lossi ees
17.	—„—	—„—		1910	Russalka ausamba juures	
18.	—„—	—„—	12. VI	1910		Laulupidulised hulga lippudega
19.	—„—	—„—	—„—		Laulukoorid Kuberneri lossi ees	s. o. Kadrioru lossi ees
20.	Tallinna Eesti-Teater ja Rahvamaja					Kaardil 5 erinevat pilti: nagu nr. 15, teatri projekt, nurgakivi, naine ja mees.

Nr. 5 ja 13 kohta puuduvad andmed.
Nr. 12 ja 20 on vertikaalsed.

VII üldlaulupidu toimus 12.—14. juunil 1910 ja on nimetatud Tallinna III Eesti Laulupiduks.

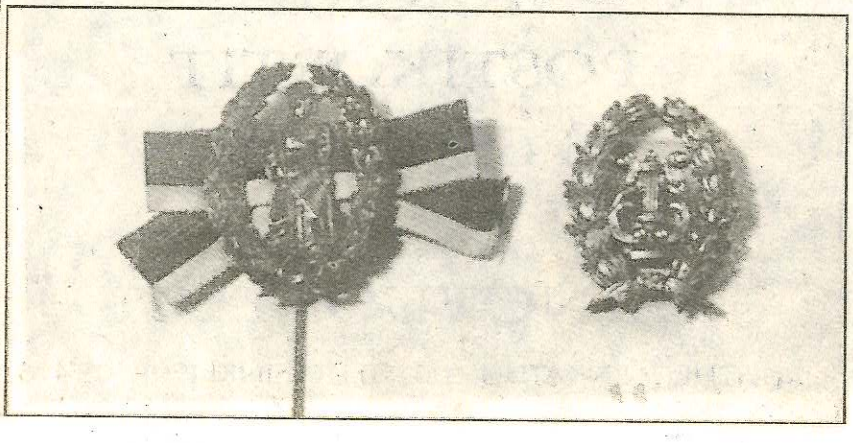
Laulupeost osavõtjad kogunesid Kadrioru randa. Sealt suunduti Kadrioru lossi ette, mille rõdult kuberner Korostovets pidas kõne. Edasi siirdus rongikäik Weizenbergi tänavat pidi Narvamaanteele, kust Veneturu kaudu mindi Tartumaanteele. Lauluväljak asus Tartumaantee, Laulupeo tänava ja end. kitsaröövpmelise raudtee vahelisel alal.

See on esimene laulupidu, millest otseselt on väljaantud postkaarte. Peamised väljaandjad olid fotograafid Kristin ja Thomson.

Kes tunneb neid märke?

TÄHENDUS? KES ANDIS VÄLJA? KASUTUSAEG?

VASTUSEID OOTAB TOIMETUS. TÄNAN!

SOOME POSTKAARDIRAAMATUD

Viimaste aastatega on Soome postkaardikirjanduse areng olnud lausa tormiline.

Esimese üldise ülevaate tõi Erik Johansoni — T. Termose «Postikortti Suomessa» (Lahti. 1981, 144 lk.). Ülevaade on antud suuremate põhiteemade kaupa, kusjuures rikkalikult illustreeritud teemade iga kaart on ka hinnatud (eraldi puhtana ja postist läbikäinuna).

Samas koostöös sündis ka järgmine ülevaateraamat: «Suomalaista postikorttitaidetta» I (Lahti, 1983, 192 lk.). Ülesehitus on sama. Tutvustatakse 110 soome postkaardikunstnikku. Järgmiste köidete II (Lahti, 1984) ja III (Espoo, 1987, 184 lk.) autoriks on T. Termonen üksi. Tema poolt on nii esimesest, kui teisest osast ilmunud juba ka teine trükk (täielikult uuendatud pildimaterjaliga!).

1983. aastal ilmus ka H. Hytöse «Luettelo MARTA WENDELININ piirtämistä postikorteista» (Kokkola, 187 lk.). Pildid on kõigist selleks ajaks teadaolnud M. W. postkaardikavandeist.

Sama autori teises raamatus «Luettelo RUDOLF KOIVUN piirtämistä postikorteista» (Jyväskylä, 1986, 112 lk.) on juba iga postkaardipilt värviline.

Paralleelselt on ilmunud õhemate brošüüride «Carte Postale» sari «Keräily» ühingu kirjastusel: nr. 1 «Ilolsta Joulua» (1981), nr. 2 «Sarjakuvasankarit postikortteilla», nr. 3 Joseph Alase toodang, nr. 4 «Inge Löök» (1983) jt.

Sama ühing andis juba 1981. aastal välja ka I. Kantola «Sortokauden postikortteja. Osa I Sotilaspostikortteja» (Helsinki, 155 lk.), mille teine osa «Lippupostikortteja» ilmus kahes eraldi küites — ühes Soome lipu, teises Vene ja Rootsi lipu motiiviga kaardid.

Õige mitme Soome postkaardikunstniku loomingust on veel ilmunud täielikud ülevaated raamatuna. Erik Johansoni «Arnold Tilgmann. Postikortteja-Postkort» (Helsinki, 1987, 144 lk.) ja «Eeli Jaatinen Postikortteja-Postkort» (Helsinki, 1989, 158 lk.). Esko O. Haapaniemi «Omppu Graafikko» (Helsinki, 1985, 156 lk.). «Postikorttiluettelo. Kimmo Pälikkö. 1972—1988 kevät» (Porvoo, 1988, 31 lk.).

1987. aastal astus kirjastamise areenile osaühisus Hobby Books Ltd, kelle väljaandel on senini ilmunud seeriana HB 1 T. Kala «Arnold Tilgmannin Sotilaspostikortit» (Vammala, 1988, 32 lk.), HB 2 E. Hemilä ja T. Termose «Könni OY-n postikorttituotanto» (Espoo, 1989, 118 lk.), HB 3.1 R. ja J. Olamo «Suomalaisia Partiopostikortteja 1910—n. 1940» (Espoo, 1989, 66 lk.) ning seeria KB «Kuvataiteen postikortteja» T. Termose ja J. Honkase poolt koostatuna (KB 1 Espoo, 1987, 64 lk.; KB 2 Espoo, 1988, 60 lk.; KB 3 Espoo, 1988, 56 lk.; KB 4 Espoo, 1989, 62 lk.).

Kui paljudes postkaardikunstnike toodangut tutvustavates kataloogides on loetletud iga tema kujundatud kaart, siis sari KB lähtub ühe firma — «Kuvataide» toodangust. Kaardid on kataloogis ära toodud neile trükitud sarjanumbrite järjekorras.

Omaette nostalgiliste meistriteostena võib võtta Orvo Bogdanoffi näitusekataloge, mille maht ei jää sugugi alla normaalsele raamatule. «Minulla on niin ikävä» (Turku, 1988, 128 lk.) räägib Soome väljarändajate elust postkaartide kaudu ja abil ja «Valoa kohti» räägib töölisliikumisest aastail 1891—1917 (Helsinki, 1981, 148 lk.).

Enamikku ülaltoodud raamatuist on võimalik ka praegu veel muretseda. Täielikult läbimüüduist on ilmunud kordustrükid.

ANTIKVARIAATTI
TIMO MALIN
TAULUT
KIRJAT
POSTIKORTIT
FILATELIA
YM.
PAINOTUOTTEET
MECHELININKATU 49 00250 HELSINKI (90) 409 416

«Üle õilmitseva Eestimaa»

on nimeks 21. juunil «Estonia» teatri fuajees avatud kultuuriloolisel laulupidudele pühendatud näitusel, mille koostajateks tuntud postkaardikollektsionäär Orvo Bogdanoff ja Alma Hiitonen Soomest ning kollektsionäärid Mihkel Haavamäe ja Peeter Kahar Eestist.

Pidulikust avamisest võtsid osa kultuuriminister Lepo Sumera, maestro Gustav Ernesaks abikaasaga ja «Estonia» peanäitejuht Arne Mikk.

Kuulutused

Vastused saata aadressil: 200 090 Tallinn, postkast 3435 ja lisada kuulutuse indeks.

HK-9. Ostame kollektsioneerimisalast teatmekirjandust.

HK-10. Ostan E. Selli «Postijaam riigi ja reisija teenistuses.

Ilmus müügile kaunite looduspiltidega värvitrükis Hiiumaa turismikaart. Hind 3 rubla. Nõudke müügikohtadest! Hulgimüük: Leiger. Kärdla telef. 918-63.

VEEL SAADAVAL

Eesti-teemaliste markeeritud ümbrike nimekirja sisaldav filateeliakonkursi KATALOOG.

Konkursi suveniirid — POSTKAART ja ÜMBRIK nii puhtana, kui ka 6. 05. 90. Kärdlas tembeldatuna.

Tellimise asjus pöörduda Hiiu Kogujate Seltsi poole aadressil 203 200, Kärdla, pk. 4 või helistada Kärdla telefonil 9 93 99 (töö ajal), 9 14 84 (töövälisel ajal) Elmo Viigipuule.

«Hiiu Koguja» lähetatakse postiga igasse Eestimaa nurka, kui saadate rahakaardi, märkides sellele täpse tellimuse, aadressil:

203 200 Kärda, pk. 4,
Hiiu Kogujate Selts. Elmo Viigipuu.

Rahasumma suuruse valimisel lähtuge sellest, et koos postikuludega maksab üks number 60 kopikat ja 1990. aastal ilmub kokku 4 numbrit. Soovijail on võimalik veel (piiratud koguses) tellida ka alates aasta algusest.

Toimetaja Jaan Otsason

Toimetuse aadress:
200 090 Tallinn, pk. 3435.
Väljaandja: arenduskeskus «Leiger», aadress 203 200 Kärdla, Nõukogude v. 5.

Haapsalu Tr. Kärdla os. 06. 90. Tell. nr. 420. 5000. Maht 1 trp.

Hind 50 kop.